

Modelowe Warunki Spedycyjne FIATA

- Część I**
- 1. Zastosowanie**
- 1.1.1. Niniejsze Warunki obowiązują po włączeniu ich do umowy spedycji – ustnie, pisemnie lub w jakikolwiek inny sposób – poprzez powołanie się w umowie na Warunki Spedycyjne FIATA.
- 1.2. Powołanie się na Warunki Spedycyjne FIATA oznacza, że strony umowy spedycji uznają ich przewagę nad jakimikolwiek innymi ustaleniami umownymi stojącymi w sprzeczności z Warunkami Spedycyjnymi FIATA, za wyjątkiem sytuacji, gdy umowa spedycji zwiększa odpowiedzialność lub zobowiązanie spedytora w stosunku do W.S. FIATA.
- 2. Definicje**
- 2.1. Świadczenie spedycji oznacza świadczenie wszelkich usług odnoszących się do przewozu, konsolidacji, składowania, obsługi, pakowania lub dystrybucji towarów, jak również usług pomocniczych i doradztwa związanego z w/w, obejmującego m.in. zagadnienia celne i podatkowe, deklarowanie towarów dla celów urzędowych, załatwienie ubezpieczenia towarów, ściąganie i załatwienie płatności lub dokumentów dotyczących towaru.
- 2.2. Spedytor oznacza osobę zawierającą umowę spedycji z klientem.
- 2.3. Przewoźnik oznacza osobę dokonującą rzeczowego przewozu towaru własnymi środkami transportu (przewoźnik rzeczowy) lub osobę biorącą na siebie odpowiedzialność przewoźnika w sposób oczywisty lub domniemany wskutek swojego działania (przewoźnik umowny).
- 2.4. Klient oznacza osobę posiadającą prawa i obowiązki wynikające z umowy spedycji zawartej ze spedytorem lub ze swojego postępowania związanego z wykonaniem spedycji.
- 2.5. Towar oznacza dobra materialne (także żywe zwierzęta) jak również pojemniki, palety itp. przedmioty służące do przemieszczania i pakowania, których nie dostarcza spedytor.
- 2.6. SDR oznacza Special Drawing Rights (Specjalne Prawa Ciągnięcia) według definicji Międzynarodowego Funduszu Walutowego.
- 2.7. Prawo obligatoryjne oznacza prawo, którego przepisy nie mogą być uchylone przepisami umowy na niekorzyść klienta.
- 2.8. Pisemnie znaczy również telegraficznie, telexem, telefaksem lub poprzez zapis elektroniczny.
- 2.9. Przesyłki wartościowe oznaczają kruszce, monety, pieniądze, dokumenty zbywalne, kamienie szlachetne, biżuterię, antyki, obrazy, dzieła sztuki itp.
- 2.10. Towary niebezpieczne – towary, które są klasyfikowane oficjalnie jako niebezpieczne, a także te, które są lub mogą się stać z natury niebezpieczne, łatwopalne, radioaktywne, trujące lub w inny sposób szkodliwe.
- 3. Ubezpieczenie**
- Spedytor nie aranżuje ubezpieczenia, jeżeli nie otrzyma w tym względzie wyraźnych instrukcji od klienta. Aranżowane przez spedytora ubezpieczenie podlega normalnym (zwykłowym) warunkom i wyłączeniom ujętym w polisach firm ubezpieczeniowych lub agentów ubezpieczeniowych przejmujących ryzyko. Jeżeli nie ustalono inaczej na piśmie, spedytor nie ma obowiązku ubezpieczenia każdej przesyłki oddzielnie, natomiast może je zgłaszać do ubezpieczenia w ramach swej polisy otwartej lub generalnej.
- 4. Przeszkody**
- Jeżeli w czasie wykonywania spedycji zaistnieją lub mogą zaistnieć przeszkody lub ryzyka wpływające na jej wykonanie (włącznie z ryzykiem wynikającym ze stanu towaru) a nie będące skutkiem błędów zaniedbania ze strony spedytora i niemożliwe od uniknięcia mimo należytych starań z jego strony, spedytor może odstąpić od wykonania określonej umowy spedycji i w miarę istniejących możliwości przekazać towar lub jego część klientowi w miejscu, które uzna za wygodne i bezpieczne. Zostanie to uznane za wywiązanie się z obowiązku dostarczenia towaru a odpowiedzialność spedytora względem towaru wygaśnie. W każdym przypadku przysługuje spedytorowi wynagrodzenie zgodne z umową, a klient pokryje dodatkowe koszty będące skutkiem w/w okoliczności.
- 5. Sposób i droga przewozu**
- Spedytor wykonuje swoje usługi zgodnie z uzgodnionymi wytycznymi klienta. Jeżeli wytyczne są niedokładne lub niekompletne lub niezgodne z umową, spedytor może, na ryzyko i koszt klienta, działać w sposób uznany przez siebie za właściwy. Jeżeli nie uzgodniono inaczej, spedytor może bez uprzedzenia klienta aranżować przewóz towaru na lub pod pokładem i wybierać lub zmieniać środki transportu, trasę lub sposób postępowania w obsłudze, sztafowaniu, składowaniu i transportowaniu towaru.

Część II

- Odpowiedzialność spedytora**
6. **Odpowiedzialność spedytora (nie jako wykonawcy bezpośredniego).**
- 6.1. **Podstawa odpowiedzialności**
- 6.1.1. **Obowiązek staranności ze strony spedytora**
Spedytor ponosi odpowiedzialność w przypadku wykazania nienależytej staranności i nieprzebieżności racjonalnych środków w trakcie wykonywania spedycji. W takim przypadku, zgodnie z Art. 8, spedytor zrehabilituje klientowi straty i szkody w towarze oraz bezpośrednie straty finansowe wynikające z naruszenia obowiązku dołożenia należytej staranności.
- 6.1.2. **Odpowiedzialność za strony trzecie**
Spedytor nie odpowiada za działania i zaniedbania stron trzecich, takich jak (ale nie wyłącznie) przewoźnicy, firmy oferujące magazyny, firmy przeladunkowe, zarządy portów i inni spedytorzy za wyjątkiem przypadków niedołożenia należytej staranności w ich wyborze, zleceniu czynności i nadzorowaniu ich wykonania.
7. **Odpowiedzialność spedytora jako bezpośredniego wykonawcy**
- 7.1. **Odpowiedzialność spedytora jako przewoźnika**
Spedytor ponosi odpowiedzialność jako bezpośredni wykonawca nie tylko wtedy, gdy rzeczywiście wykonuje przewóz własnymi środkami transportu (przewoźnik rzeczowy), ale również wtedy, gdy wystawiając własny dokument przewozowy lub podejmując inne działania, w sposób oczywisty lub domniemany przyjmuje na siebie odpowiedzialność przewoźnika (przewoźnik umowny). Spedytor nie ponosi odpowiedzialności jako przewoźnik w przypadku, gdy klient otrzyma dokument przewozowy wystawiony przez inną aniżeli spedytor osobę i nie zastrzeże w odpowiednim terminie, że mimo to przypisuje spedytorowi odpowiedzialność przewoźnika.
- 7.2. **Odpowiedzialność spedytora jako bezpośredniego wykonawcy za inne usługi**
W odniesieniu do usług innych niż przewóz towaru, takich jak (ale nie wyłącznie) składowanie, przeladunek, pakowanie lub dystrybucja, jak również związanych z nimi usług pomocniczych, spedytor ponosi odpowiedzialność jako bezpośredni wykonawca:
- 1) gdy usługi te wykonywane są przez niego z użyciem własnych urządzeń lub pracowników lub
 - 2) jeżeli w sposób oczywisty lub domniemany spedytor przyjął na siebie odpowiedzialność bezpośredniego wykonawcy.
- 7.3. **Podstawa odpowiedzialności spedytora jako bezpośredniego wykonawcy**
Spedytor jako bezpośredni wykonawca, zgodnie z Art. 8, odpowiada za działania i zaniedbania stron trzecich, które zaangażował do wykonania przewozu lub innych usług w taki sam sposób, jak gdyby były one jego działaniami i zaniedbaniami. Jego prawa i obowiązki określone są wówczas przepisami prawa odnoszącymi się do danego sposobu transportu lub usługi, jak również dodatkowymi warunkami wyraźnie uzgodnionymi umownie, lub – przy braku warunków umownie uzgodnionych – uznanymi powszechnie warunkami mającymi zastosowanie w danym sposobie transportu lub usługach.
8. **Wyłączenia, określenie i ograniczenie kwotowe odpowiedzialności**
- 8.1. **Wyłączenia**
Spedytor nie będzie w żadnym przypadku ponosił odpowiedzialności za:
- 1) przesyłki wartościowe i towary niebezpieczne, jeżeli nie są one zadeklarowane spedytorowi podczas zawierania umowy
 - 2) stratę spowodowaną opóźnieniem, chyba że uzgodniono pisemnie inaczej,
 - 3) stratę pośrednią lub będącą dalszym skutkiem, np. (ale nie wyłącznie) utratę zysku, utratę rynku.
- 8.2. **Określenie wartości (ustalenie wysokości szkody)**
Wartość towaru określona będzie w oparciu o aktualną cenę giełdową towaru, a przy braku takiej ceny w oparciu o aktualną cenę rynkową, a przy braku zarówno jednej jak i drugiej ceny – w oparciu o normalną wartość towaru tego samego rodzaju i jakości.
- 8.3. **Ograniczenie kwotowe**

- 8.3.1. **Utrata lub uszkodzenie towaru**
Przy zachowaniu przepisów Art. 7.3. odpowiedzialność spedytora za jakąkolwiek stratę lub szkodę w towarze ograniczona jest do równowartości 2 SDR za 1 kilogram wagi brutto towaru utraconego lub uszkodzonego, chyba że od osoby za którą odpowiada spedytor uzyskane zostanie wyższe odszkodowanie. Jeżeli towar nie zostanie wydany przed upływem 90 dni bieżących od dnia, w którym miał być wydany, strona zgłaszająca roszczenie może – z braku dowodów przeciwnych – traktować towar jak utracony.
- 8.3.2. **Ograniczenie odpowiedzialności za opóźnienie**
Jeżeli spedytor jest odpowiedzialny za szkodę wynikłą z opóźnienia, odpowiedzialność ta będzie ograniczona do sumy nie przekraczającej wynagrodzenia odnoszącego się do usługi, z której wynikało opóźnienie.
- 8.3.3. **Inne rodzaje strat**
Przy zachowaniu przepisów Art. 7.3. odpowiedzialność spedytora za jakąkolwiek szkodę nie wymienioną w Art. 8.3.1. i 8.3.2. ograniczona jest do łącznej sumy 10.000 SDR za każde zdarzenie, chyba że od osoby za którą odpowiada spedytor uzyskane zostanie wyższe odszkodowanie.
9. **Zgłaszanie szkód**
- 9.1. **Pisemne zawiadomienie o stracie lub szkodzie w towarze, zawierające ogólne określenie takiej straty lub szkody, winno być dostarczone spedytorowi przez osobę uprawnioną do odbioru towaru w czasie jego przekazywania. W przeciwnym razie wydanie towaru jest pierwszym dowodem jego dostarczenia w należytym stanie.**
Jeżeli strata lub uszkodzenie nie jest zewnętrznie widoczne, w/w pierwszy dowód zachowa swą wagę, jeżeli pisemne zaświadczenie nie zostanie dostarczone w ciągu 6 dni bieżących od dnia wydania towaru osobie uprawnionej do jego odbioru.
- 9.2. **Jeżeli chodzi o inne straty lub szkody, zgłoszenie roszczenia spedytorowi przez klienta w odniesieniu do jakiegokolwiek usługi świadczonej klientowi lub przedsięwziętej przez spedytora, winno być ucywnione pisemnie i złożone spedytorowi w ciągu 14 dni począwszy od dnia, w którym klient powziął lub winien był powziąć wiadomość o zdarzeniu, które spowodowało zgłoszenie roszczenia.**
Zgłoszenie roszczenia nie spełniające powyższych warunków będzie uważane za odstąpienie od zgłoszenia i zdecydowanie odrzucone za wyjątkiem sytuacji, gdy klient udowodni, że dotrzymanie terminu 14 dni było dla niego niemożliwe i że zgłoszenie zostało dokonane natchemiaszt po zaistnieniu takiej możliwości.
10. **Przedawienie**
Jeżeli w wyraźny sposób nie ustalono inaczej, spedytor w oparciu o niniejsze warunki zwolniony jest z wszelkiej odpowiedzialności, chyba że sprawa zostanie wniesiona do sądu w ciągu 9 miesięcy od wydania towaru lub od czasu gdy towar powinien być wydany, lub od czasu gdy niewydanie towaru dało odbiorcy prawo traktowania towaru jako utracony. W odniesieniu do strat innych niż straty lub szkody w towarze, termin 9-miesięczny liczony jest od czasu zaistnienia uchybienia ze strony spedytora, dającego podstawę do zgłoszenia roszczenia.
11. **Odpowiedzialność deliktowa za czyn niedozwolony**
Niniejsze warunki odnoszą się do wszelkich roszczeń wobec spedytora, wynikających zarówno z umowy jak i z czynu niedozwolonego.
12. **Odpowiedzialność podwykonawców i innych osób**
Niniejsze warunki mają zastosowanie w odniesieniu do roszczeń wobec podwykonawców, agentów lub innych osób (łącznie z niezależnymi firmami) zaangażowanych przez spedytora w celu wykonania usługi, bez względu na to czy roszczenie odnosi się do odpowiedzialności kontraktowej jak i deliktowej. Łączna odpowiedzialność spedytora i w/w podwykonawców, agentów i innych osób ograniczona jest do limitu odnoszącego się do danej usługi spedycji, uzgodnionego w wyraźny sposób pomiędzy spedytorem i klientem lub wynikającego z niniejszych warunków.

Część III

- Zobowiązania i odpowiedzialność klienta**
13. **Nieprzewidziane okoliczności**
Jeżeli w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności spedytor podejmie działania w interesie klienta, nadzwyczajne koszty i opłaty muszą być pokryte przez klienta.
14. **Bez kompensaty**
Należne sumy będą płacone bez potrąceń lub odroczeń w związku z jakimkolwiek roszczeniem, roszczeniem drugiej strony lub kompensata.
15. **Prawo zastawu**
Spedytor, w granicach określonych prawem, ma prawo zastawu na towarze lub dokumentach z nim związanych w związku z jakimkolwiek jego należnościami od klienta w jakimkolwiek czasie, łącznie z opłatami za składowanie, oraz kosztami ich odzyskania. Może on wykonywać prawo zastawu w każdy rozsądny sposób, który uzna za słuszny.
16. **Informowanie**
Klient zapewnia spedytorowi dokładność wszystkich danych dotyczących natury towaru, oznakowania, numeracji, wagi, objętości i ilości, a w razie potrzeby również danych dotyczących niebezpiecznej natury towaru. Dane te są przekazywane przez klienta lub w jego imieniu i są aktualne w chwili przekazywania towaru spedytorowi.
17. **Obowiązek odszkodowania**
- 17.1. **Ogólny obowiązek odszkodowania**
Z wyłączeniem przypadków, za które spedytor odpowiada stosownie do przepisów Części II, klient zwolni spedytora z wszelkiej odpowiedzialności wynikającej z wykonania usługi spedycyjnej.
- 17.2. **Obowiązek odszkodowania w związku z awarią wspólną**
Klient wypłaci spedytorowi odszkodowanie w związku z roszczeniami z tytułu awarii wspólnej, które mogą być wobec spedytora wysunięte oraz zapewni wymagane przez spedytora w takiej sytuacji odpowiednie zabezpieczenie.
18. **Odpowiedzialność klienta**
Klient odpowiada wobec spedytora za wszelkie straty i szkody, koszty, wydatki i opłaty urzędowe będące skutkiem niedokładności lub niepełności informacji lub instrukcji, lub skutkiem przekazania spedytorowi (lub innej osobie, wobec której spedytor może odpowiadać) przez klienta (lub inną osobę w jego imieniu) towaru, który spowodował śmierć lub obrażenie ciała, uszkodzenie cudzej własności, środowiska naturalnego lub inną stratę.

Część IV

- Spory i prawo obligatoryjne**
19. **Jurisdykcja i stosowanie prawa**
Jeżeli nie umówiono się inaczej, działania przeciwko spedytorowi mogą być podjęte tylko w miejscu głównej siedziby spedytora i rozstrzygane będą zgodnie z prawem kraju siedziby jak wyżej.
20. **Prawo obligatoryjne**
Niniejsze warunki obowiązują jedynie w ramach obligatoryjnych przepisów konwencji międzynarodowych lub prawa krajowego odnoszącego się do usług spedycyjnych.
- Uzupelnienie do Modelowych Warunków Spedycyjnych FIATA**
- Ograniczenie odpowiedzialności w zakresie czynności magazynowych oraz dystrybucji krajowej:**
W razie naruszenia w/w warunków, ograniczenia odpowiedzialności w zakresie czynności magazynowych oraz dystrybucji krajowej są następujące:
- a) w przypadku zagubienia lub uszkodzenia towaru 8,33 SDR za kilogram,
 - b) w przypadku różnic inwentaryzacyjnych 8,33 SDR za kilogram ale maksymalnie 200.000 SDR rocznie.
- W przypadku różnic inwentaryzacyjnych jakiegokolwiek braku magazynowe powechn artykułów mogą być niwelowane nadwyżkami magazynowymi innych artykułów.